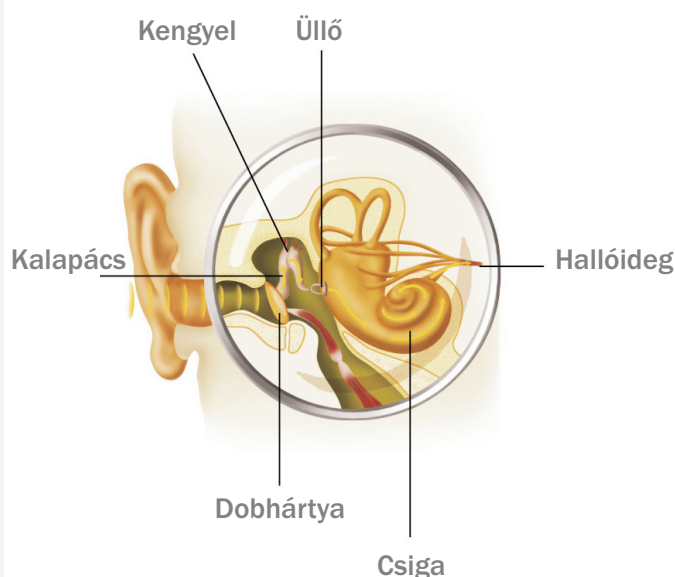

A fülfájásról

Természetes, hogy a fület érintő sérülések, gyulladások fülfájást okoznak, de talán nem is gondolnák a szülők, hogy milyen sok más betegség járhat hasonló panasszal. Ám a leggyakoribb ok mindenféleképpen az **akut savós vagy gennyes középfülgyulladás**.

Kisugárzó fülfájdalmat okozhatnak a rágófogak betegségei, a rágóízületek gyulladásai, az orrmelléküregek betegségei és a garat gyulladással megbetegedései is. Utóbbira jellemző, hogy a fájdalom főleg nyeléskor jelentkezik. Az **akut gennyes középfülgyulladás** egyike a leggyakoribb gyermekbetegségeknek. Iskoláskorig a kisgyermek legalább 70 százaléka átesik egy vagy több középfülgyulladásra, melynek **vezető tünete a fájdalom, amely főleg lefekvéskor** a tűrhetetlenségig fokozódhat, mert a dobüregben felszaporodott váladék a **dobhártyát** feszülés alatt tartja. Csecsemőnél, kisebb gyermekeknél gyakran igen nehéz feladatot okoz a szülőnek a vigasztalhatatlan sírás hátterében rejlő okot kideríteni.

Tények és tünetek

A gyermekek életkoruknak megfelelően **különböző tüneteket** mutatnak.

Féléves kor alatt főleg éjszakai nyugtalanság, láz, etetési nehézség hívhatja fel a fülfájdalomra a figyelmet.

A közhiedelemmel ellentétben a fülkagylóporc megnyomása során jelentkező fájdalom nem utal megbízhatóan a középfül gyulladására, mert a nyugtalan, nyugós csecsemő egészséges fül esetén is reagálhat sírással a bolygatásra.

Hat hónapos kor után a csecsemő az említett tünetek mellett a füléhez kapkodhat.

A kisdudorúak viszont már határozottan jelzik, ha a fülük fáj.

Jellemző és feltűnő tünet, hogy a középfülgyulladás minden esetben **halláscsökkenéssel** jár (ez természetesen csak akkor feltűnő a környezet számára, ha a gyulladás mindkét fület érinti), és gyakran kíséri hányás is.

A fertőzést gyakran előzi meg **nátha**. Csecsemőknél a **bukások során** az anyatej, vagy tápszer a fülkürtbe jutva idézheti elő a fertőzést. Kiváltó ok lehet még az **arcüreggyulladás, orrsövényferdülés** és leggyakrabban az **orrmandula** túltengése.

Gyógyszertől a felszűrésig

A fülfájás, amennyiben középfülgyulladás vagy hallójárat-gyulladás következménye, igen heves, lüktető jellegű, amely hasonlóan a fogfájáshoz, az esti órákban lefekvés után szinte elviselhetetlenné tud válni. A legfontosabb dolog, hogy a gyermek azonnal kapjon **fájdalomcsillapítót**, amelynek adása szükség esetén 4-6 óránként ismételhető az első 24 órában.

A lázas gyermekkel először általában **házi orvos** találkozik, aki egy egyszerű fülészeti vizsgálattal eldöntheti, hogy a gyermek füle beteg-e.

A megfázáshoz társuló **enyhe középfülgyulladás** orrcsepp, gyulladáscsökkentő alkalmazása mellett, általában néhány napon belül, antibiotikum alkalmazása nélkül is meggyógyul. A fájdalom már 1-2 nap alatt megszűnik. Ennél elhúzódóbb esetben vagy rossz általános állapot, magas láz esetén indokolt a **fül-orr-gégészeti vizsgálat**. Csillapíthatatlan magas láz, igen erős fülfájás, ismételten jelentkező hányás, kifejezetten rossz általános állapot esetén a fül-orr-gégész időnként a **fülfelszűrés**, szaknyelven *paracentézist* javasolja. Ilyenkor a dobüregben felszaporodott gennyes váladékot lebocsátjuk, amely **azonnali állapotjavulást** idéz elő. Téves az a hiedelem, hogy a fülfelszűrés után gyakoribb a középfülgyulladás.

Ritkán előfordul, hogy a dobüregben felszaporodott gennyes váladék a fül mögötti csontterületre is áttérjed. Ez már a gennyes középfülgyulladás egyik **szövődménye**, a csecsnyúlvány-gyulladás, amelynek megoldása műtéti. Ez a komplikáció azonban a korszerű antibiotikumok alkalmazása mellett igen ritka.

Vizes hatások

A fülfájás másik előidézője, leginkább nyáron és az iskolai úszások során, a **külső hallójárat-gyulladása**. Ez a betegség **igen erős fájdalommal** járhat.

Kialakulásában a hallójáratba került és ott pangó víznek van alapvető szerepe, amely a hallójárat bőrét fellazítja, és a kórokozók számára átjárhatóvá teszi.

A bőr alatt szorosan helyezkedik el a **csont- és a porchártya**, amelyet a gyulladás szintén érint, ezzel magyarázható a nagy fájdalom.

A külső hallójárat-gyulladás kezelése a hallójáratba helyezett gyulladáscsökkentő gyógyszerrel átitatott **géztamponnal** történik, amelyet 1-2 naponta cserélnek a gyulladás megszűnéséig. Fontos a kiegészítő antibiotikus és fájdalomcsillapító kezelés is. A betegség **megelőzhető** a hallójárat rendszeres fürdés utáni, gondos **kiszáritásával**. Erre megfelelően használhatók a kereskedelemben kapható fültisztító pálcikák.

Ha fájdalommentes

Az említett két kórkép mellett meg kell említeni a középfülgyulladás kisgyermekkorban igen gyakori másik formáját, a **krónikus savós középfülgyulladást**. Jelentőségét az adja, hogy **nem jár fájdalommal**, vezető, többnyire egyetlen tünete a **nagyothallás**, amelyet a környezet sokszor figyelmetlenségnek, szórakozottságnak tekint. A betegség lényege az, hogy a dobüregben, a középfül üregrendszerében a **rossz fülkürtműködést** követően savós váladék szaporodik fel, amely **hónapok alatt** kötőszövetesen szervül, ennek következtében a dobhártya erősen meggyengül, funkcióját veszti. Az időben rendezett rossz fülkürtműködés ezt a betegséget megszünteti. Ennek módszerei lehetnek többek között a megnagyobbodott orrmandula eltávolítása, a krónikus arcüreggyulladás szanálása...

Fontos, hogy **időben felfigyeljenek** a gyermek esetleges figyelmetlenségére és forduljanak fül-orr-gégész szakorvoshoz.

Mi okoz még fülfájást?

Számos betegség esetén a fülfájás nem maga a betegség, hanem egy összetettebb probléma tünete.

A rágófogak betegségei

A fogak romlása, szuvasodása, gyulladása számos **szövődménnyel** járhat, ha nem kezelik a betegséget. A fog romlása egyre mélyebbre halad, a fogbél gyulladása pedig átterjedhet a környező szövetekre, erős fájdalmat kisugározva a környező szervekre, így a fülre is.

A rágóízület gyulladása

Háttérben fogazati vagy harapási rendellenességek állnak, és a legfontosabb teendő a **fogszorítás** megszüntetése. A problémával minél hamarabb fogorvoshoz kell fordulni.

Orrmelléküreg-betegségek

Az orrmelléküregek az arckoponya üregei. Ezek az üregek keskeny nyílásokkal vannak összekötve az orrüreggel és az orrhoz hasonlóan nyálkahártyával borítottak. Nátha esetén az orrmelléküregekben is gyulladás alakulhat ki.

Ha a betegséget **nem kezelik**, elhanyagolják, a gyulladás ritkán továbbterjedhet a környező területekre, így **súlyos szövődményeket** okozhat. Fontos a rendszeres orrtoilette és orrcsepp alkalmazása.

Mandulagyulladás, mandula körüli tályogok

A torok vagy a mandula gyulladását többnyire **vírusfertőzés** idézi elő, melyet **bakteriális** fertőzés követhet. A mandulát leggyakrabban a *Streptococcus pyogenes* nevű baktérium támadja meg. Nyeléskor jellegzetes lehet a **fülbe sugárzó fájdalom**. A gyulladás ritkán a mandulaszövet határain túlterjed és a környező szövetek kötőszövetes gyulladását idézi elő, esetleg **tályogképződéssel** a mandula körüli terekben. Ez a folyamat általában egyoldali, jellemző tünete lehet az érintett oldali erős fülbe sugárzó fájdalom, szájnyitási korlátozottság, valamint a nyaki nyirokcsomók megnagyobbodása. A betegség **kórházi elhelyezést** és erőteljes antibiotikus kezelést igényel.

Szerző: **Dr. Csákányi Zsuzsanna**, Heim Pál Gyermekkórház
Lapszám: 2007. október